

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 27 февруари 2023 г.
(OR. en)

6703/23

Междуетноститутуционално досие:
2022/0394(COD)

CLIMA 92
ENV 162
AGRI 82
FORETS 15
ENER 87
IND 66
COMPET 134
CODEC 241

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	15557/22 + ADD 1-6
Относно:	Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка на Съюза за сертифициране на поглъщанията на въглерод – Ориентационен дебат

С оглед на ориентационния дебат на заседанието на Съвета (Околна среда) на 16 март 2023 г. приложено се изпращат на делегациите информационна бележка и въпроси, подготвени от председателството за структуриране на обсъжданията.

Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание информационната бележка и въпросите, изложени в приложението, и да ги предаде на Съвета за посочения по-горе ориентационен дебат.

**Предложение за регламент за рамка на Съюза за сертифициране на поглъщанията на въглерод
– Ориентационен дебат –**

Информационна бележка на председателството с въпроси към министрите

Ограничаването на повишаването на температурата в световен мащаб до под 1,5 °C ще изисква значително, бързо и устойчиво намаляване на емисиите¹. Световните емисии на парникови газове трябва да намалее драстично през следващите десетилетия. Успоредно с това увеличаващите се количества CO₂ ще трябва да бъдат улавяни и отстранявани всяка година от атмосферата, за да се противодейства на неизбежните емисии и в крайна сметка да се постигнат отрицателни емисии. За постигането на нулеви нетни емисии на парникови газове в световен мащаб ще бъдат необходими различни форми на поглъщане на въглероден диоксид, които Междуправителственият комитет по изменение на климата определи като съществени елементи в няколко сценария, ограничаващи глобалното затопляне до 1,5 °C.

В Европейския закон за климата се определя рамка за необратимо и постепенно намаляване на емисиите по източници и увеличаване на поглъщанията от поглъщатели за постигане на неутралност по отношение на климата в рамките на Съюза най-късно до 2050 г. с цел постигане на отрицателни емисии след това. Сценариите за постигане на целта за неутралност по отношение на климата показват необходимостта от значително увеличаване на поглъщанията в Съюза, както чрез природни, така и чрез технологични решения, до около 500 Mt годишно до 2050 г.^{2 3} Поради това се очаква ролята на поглъщанията на въглерод в нашата икономика и в политиката на Съюза в областта на климата да нарасне. Със сегашните си политики обаче ЕС изглежда не е на път да постигне такива количества⁴.

¹ „Изменение на климата 2022 г.: смекчаване на последствията“, Работна група III – Принос към Шестия доклад за оценка на Междуправителствения комитет по изменение на климата.

² Задълбочен анализ, придружаващ съобщението на Комисията „Чиста планета за всички – Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“.

³ Оценка на въздействието, придружаваща съобщението на Комисията „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“, док. 10865/20 ADD 2.

⁴ Като пример може да се посочи частично отрицателното развитие на общото поглъщане на въглерод в ЕС през последните години, което показва, че са необходими допълнителни мерки за постигане на целта за нетно поглъщане от –310 Mt CO₂ еквивалент през 2030 г., и дори повече до 2040 г. и 2050 г.

Предложението за изменение на действащия Регламент относно земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), очакващо официално приемане по-късно тази година, определя нова цел на равнище ЕС от -310 Mt CO₂ еквивалент на нетно поглъщане, която да бъде постигната през 2030 г., както и обвързващи национални цели за държавите членки. В изменения регламент също така се определят нови правила за улесняване на точния мониторинг и докладване на поглъщанията на въглерод, което е необходимо за по-нататъшното развитие на дейностите за улавяне на въглероден диоксид в земеделието.

Първи стъпки към по-нататъшно интегриране на поглъщанията на въглерод

През декември 2021 г. Европейската комисия представи своето съобщение относно устойчивите въглеродни цикли⁵, като подчерта значението на създаването на стимули и бизнес модели за увеличаване на поглъщането на въглерод в естествените поглъщатели на въглерод в екосистемите („улавяне на въглероден диоксид в земеделието“) и на развитието на единен пазар за улавяне, използване, транспортиране и съхранение на въглероден диоксид. В съобщението също така се определят желани цели за поглъщанията на въглерод в средносрочен план⁶.

Впоследствие на 30 ноември 2022 г. Европейската комисия представи своето предложение за Регламент за създаване на **рамка на Съюза за сертифициране на поглъщанията на въглерод** с цел улесняване на внедряването на висококачествени поглъщания в ЕС. Предложението обхваща различни видове поглъщания на въглерод чрез улавяне на въглероден диоксид в земеделието, съхраняване на въглерод в продукти и трайно съхраняване. В крайна сметка рамката има за цел допълнително да се стимулира и ускори внедряването на поглъщанията на въглерод, по-специално чрез осигуряване на допълнителни източници на приходи, както и чрез повишаване на доверието. Тя също така има за цел да насърчава полезните взаимодействия между поглъщанията на въглерод и свързаните с тях съпътстващи ползи, като например смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, прехода към кръгова икономика и биологичното разнообразие. За тази цел в него се определят четири критерия, обозначени като QU.A.L.ITY⁷, както и правилата за проверка от трети страни, включително правилата за функционирането на сертификационните схеми, прилагащи рамката. Съгласно предложението на Комисията критериите QU.A.L.ITY ще бъдат допълнително приведени в действие чрез специфични методики за сертифициране, разработени чрез делегирани актове. Те ще се основават на четирите критерия и минимален набор от елементи, определени в регламента, и ще бъдат разработени в консултация с експертна група, съставена включително и от представители на държавите членки.

⁵ Док. 15045/21 + ADD 1 – 4.

⁶ До 2028 г. всяко лице, стопанисващо земя, следва да има достъп до проверени данни за емисиите и поглъщанията с цел измерване на практиките за улавяне на въглероден диоксид в земеделието, а всичкият CO₂, който е уловен, транспортиран, използван и съхранен от промишлени дейности, следва да бъде докладван и отчитан; до 2030 г. подходите за улавянето на въглероден диоксид в земеделието следва да допринесат за постигането на целта на ЗПЗГС за нетни поглъщания от -310 Mt CO₂ еквивалент; до 2030 г. промишлените технологии следва да премахват годишно най-малко 5 Mt CO₂ еквивалент.

⁷ Количествена оценка; допълняемост, дългосрочно съхранение; устойчивост (QU.A.L.ITY).

По отношение на поглъщанията на въглерод от промишлени дейности, като например биоенергийното улавяне и съхранение на въглерод (БЕУСВ) и прякото улавяне и съхранение на въглерод от въздуха (ПУСВВ), Комисията предложи да се надгражда върху съществуващите правила за мониторинг и докладване относно съхранението на CO₂ в геоложки формации от инсталациите по СТЕ и методиките, приложими за проекти по линия на Фонда за иновации. Що се отнася до дейностите по улавяне на въглероден диоксид в земеделието, Комисията посочи полезни взаимодействия, наред с другото, с Регламента за ЗПЗГС и общата селскостопанска политика, както и с наскоро предложенния Закон за възстановяване на природата. Що се отнася до продуктите за съхранение на въглерод, Комисията изтъкна необходимостта от допълнителни изследвания за определяне на съответните продуктови категории и методики.

Състояние на работата в Съвета

Комисията направи първоначално представяне на предложението на заседанието на Съвета по околна среда от 20 декември 2022 г. по време на чешкото председателство. Обсъжданията в работна група „Околна среда“ започнаха през февруари при шведското председателство. По време на трите заседания на работната група, проведени до момента, делегациите разгледаха предложението с възможност да повдигнат въпроси за пояснения и да изложат първоначалните си позиции.

Наред с другото, Комисията подчерта доброволния характер на рамката и необходимостта да се започне увеличаване на поглъщанията на въглерод в краткосрочен план, за да се постигнат дългосрочните цели на Съюза в областта на климата. Тя описа предложението като инструмент за мониторинг, докладване и проверка и като такъв – като първа стъпка към интегриране на поглъщанията на въглерод в политиката на ЕС в областта на климата и допълнително регулиране на тяхното използване в контекста на бъдещата цел в областта на климата за 2040 г. и по-нататък.

Теми за обсъждане

Общопризнато е, че въпреки че трябва да се даде приоритет на бързото намаляване на емисиите на парникови газове, поглъщанията на въглерод ще играят все по-важна роля в прехода към неутралност по отношение на климата. Поради това по време на обсъжданията до момента държавите членки като цяло приветстваха намерението за допълнително стимулиране на дейностите по поглъщане на въглерод и за стремеж към по-нататъшно хармонизиране на равнището на ЕС. Някои държави членки също подчертаха значението на принципа „първо да се намалят емисиите“.

Разглеждането на предложението все още е на ранен етап и ще са необходими повече обсъждания по редица въпроси. Делегациите поискаха допълнително изясняване на няколко основни елемента на предложението, като например основни определения, допълняемост и процедурата за определяне на базовото равнище и установяване на специфични методики за сертифициране.

Бяха повдигнати и въпроси във връзка с критериите Q.U.A.L.I.T.Y, функционирането на сертификационните схеми и риска от двойно отчитане. Освен това, във връзка с опасенията относно риска от заблуждаващи твърдения за екосъобразност, няколко делегации зададоха въпроса дали крайната употреба на сертификатите, генерирани съгласно рамката, не следва до известна степен да бъде отразена в предложения регламент. Освен това редица делегации се поинтересуваха от връзката на предложената рамка с действащите национални схеми, обслужващи подобни цели, както и с международните механизми и процеси.

Делегациите повдигнаха и въпроси, свързани със срока на съхранение, например по отношение на валидността на сертификатите, мониторинга и надеждността.

По отношение на специфичната категория улавяне на въглероден диоксид в земеделието няколко делегации изтъкнаха необходимостта да се вземат предвид националните особености, като например различните климатични и географски условия в Съюза, и да се гарантира, че рамката остава достъпна и за по-малките оператори и собственици на земя. Също така някои делегации изтъкнаха и необходимостта административната тежест да остане поносима, по-специално за едноличните оператори.

Въпроси към министрите

За да се дадат насоки за продължаващата работа по предложения регламент, председателството приканва министрите да изразят мнение по следните два въпроса:

През следващите десетилетия се очаква поглъщанията на въглерод да се превърнат във все по-важно допълнение към намаляването на емисиите с цел постигане на целта за 1,5 °C по отношение на температурата, заложена в Парижкото споразумение, и целта за неутралност по отношение на климата в Съюза най-късно до 2050 г. С предложението за рамка за сертифициране на поглъщането на въглерод Европейският съюз има възможност да предостави пример за това как поглъщанията на въглерод могат да бъдат допълнително интегрирани по отговорен начин в рамките на политиката в областта на климата.

- 1. По какъв начин една рамка за сертифициране на равнището на ЕС би могла да допринесе за увеличаване на висококачествените поглъщания на въглерод в Съюза като допълнение към усилията за устойчиво намаляване на емисиите?*
- 2. Във връзка с това какви са според Вас основните възможности и предизвикателства, представени в предложението на Комисията? Има ли конкретни елементи, които се нуждаят от допълнително изясняване, за да се постигне напредък в преговорите?*
